HOTĂRÂREA CURȚII (Camera a șasea)

6 februarie 2025*

„Trimitere preliminară – Protecția intereselor financiare ale Uniunii Europene – Regulamentul (CE, Euratom) nr. 2988/95 – Abateri – Articolul 3 – Termen de prescripție – Durata și momentul de la care începe să curgă acest termen – Reglementare națională care prevede un termen de prescripție de cinci ani de la constatarea abaterii”

În cauza C-42/24,

având ca obiect o cerere de decizie preliminară formulată în temeiul articolului 267 TFUE de Symvoulio tis Epikrateias (Consiliul de Stat, Grecia), prin decizia din 29 decembrie 2023, primită de Curte la 22 ianuarie 2024, în procedura

Emporiki Serron AE – Emporias kai Diathesis Agrotikon Proionton

împotriva

Ypourgos Anaptyxis kai Ependyseon,

Ypourgos Agrotikis Anaptyxis kai Trofimon,

CURTEA (Camera a șasea),

compusă din domnul A. Kumin, președinte de cameră, doamna I. Ziemele și domnul S. Gervasoni (raportor), judecători,

avocat general: domnul M. Campos Sánchez-Bordona,

grefier: domnul A. Calot Escobar,

având în vedere procedura scrisă,

luând în considerare observațiile prezentate:

– pentru Ypourgos Anaptyxis kai Ependyseon și Ypourgos Agrotikis Anaptyxis kai Trofimon, de E. Leftheriotou și A. Vasilopoulou, în calitate de agenți;

– pentru guvernul elen, de E. Leftheriotou și A. Vasilopoulou, în calitate de agenți;

* Limba de procedură: greaca.

– pentru Comisia Europeană, de T. Adamopoulos, M. Konstantinidis și C. Valero, în calitate de agenți,

având în vedere decizia de judecare a cauzei fără concluzii, luată după ascultarea avocatului general,

pronunță prezenta

Hotărâre

1 Cererea de decizie preliminară privește interpretarea articolului 3 din Regulamentul (CE, Euratom) nr. 2988/95 al Consiliului din 18 decembrie 1995 privind protecția intereselor financiare ale Comunităților Europene (JO 1995, L 312, p. 1, Ediție specială, 01/vol. 1, p. 166) și a principiul securității juridice.

2 Această cerere a fost formulată în cadrul unui litigiu între societatea Emporiki Serron AE – Emporias kai Diathesis Agrotikon Proionton (denumită în continuare „societatea Emporiki Serron”), pe de o parte, și Ypourgos Anaptyxis kai Ependyseon (ministrul dezvoltării și investițiilor, Grecia) și Ypourgos Agrotikis Anaptyxis kai Trofimon (ministrul dezvoltării rurale și produselor alimentare, Grecia), pe de altă parte, în legătură cu recuperarea unui ajutor financiar primit de această societate pentru achiziționarea și egrenarea bumbacului neegrenat.

Cadrul juridic

Dreptul Uniunii

3 Al treilea considerent al Regulamentului nr. 2988/95 enunță:

„[…] trebuie combătute în toate domeniile acțiunile de natură să afecteze interesele financiare ale [Uniunii Europene].”

4 Potrivit articolului 1 din acest regulament:

„(1) În scopul protejării intereselor financiare ale [Uniunii], se adoptă prin prezenta o reglementare generală privind controalele uniforme, măsurile și sancțiunile administrative privind abaterile de la dreptul [Uniunii].

(2) Constituie abatere orice încălcare a unei dispoziții de drept [al Uniunii], ca urmare a unei acțiuni sau omisiuni a unui agent economic, care poate sau ar putea prejudicia bugetul general al [Uniunii] sau bugetele gestionate de [aceasta], fie prin diminuarea sau pierderea veniturilor acumulate din resurse proprii, colectate direct în numele [Uniunii], fie prin cheltuieli nejustificate.”

5 Articolul 3 din regulamentul menționat are următorul cuprins:

„(1) Termenul de prescripție a acțiunii este de patru ani de la săvârșirea abaterii menționate la articolul 1 alineatul (1). Cu toate acestea, normele sectoriale pot să prevadă un termen mai scurt, care nu poate fi însă mai mic de trei ani.

În cazul unor abateri continue sau repetate, termenul de prescripție curge din ziua în care încetează săvârșirea abaterii respective. În ceea ce privește programele multianuale, termenul de prescripție trebuie, oricum, să curgă până la finalizarea programului.

Termenul de prescripție este întrerupt de orice act al unei autorități competente, adus la cunoștința persoanei în cauză, cu privire la cercetarea sau urmărirea în justiție a abaterii respective. Termenul de prescripție începe să curgă din nou după fiecare act de întrerupere.

Cu toate acestea, prescripția devine efectivă cel mai târziu la data la care expiră o perioadă egală cu dublul termenului de prescripție, fără ca autoritatea competentă să fi impus o sancțiune, cu excepția cazului în care acțiunea administrativă este suspendată în conformitate cu articolul 6 alineatul (1).

(2) Termenul de aplicare a deciziei prin care se instituie o sancțiune administrativă este de trei ani. Termenul curge de la data la care decizia devine definitivă.

Cazurile de întrerupere și de suspendare sunt reglementate de dispozițiile relevante de drept intern.

(3) Statele membre își păstrează posibilitatea de a aplica un termen mai lung decât cel prevăzut în alineatul (1) și, respectiv, (2).”

Dreptul elen

6 Articolul 102 din Nómos 2362/1995 peri Dimosiou Logistikou, eleghou ton dapanon tou kratous kai alles diatakseis (Legea nr. 2362/1995 privind finanțele statului, controlul cheltuielilor statului și alte dispoziții) (FEK A’ 247/27.11.1995), intitulat „Recuperarea sumelor plătite în mod necuvenit”, prevede:

„Finanțările, ajutoarele sau subvențiile acordate unor persoane fizice sau juridice sau unor organisme, care sunt plătite în cadrul politicilor [Uniunii] din fonduri naționale sau din fonduri ale Uniunii […], se recuperează de către stat dacă se stabilește de către organismele competente în cauză că au fost plătite în mod necuvenit sau nelegal.

Sumele plătite până la data intrării în vigoare a prezentei legi intră de asemenea sub incidența acestor dispoziții.

Sumele recuperate cu acest titlu sunt constatate ca venituri la bugetul de stat și sunt recuperate în conformitate cu dispozițiile Codului de recuperare a veniturilor publice, astfel cum acesta este în vigoare.

Dispozițiile în vigoare privind adoptarea de măsuri administrative, coercitive și judiciare pentru recuperarea veniturilor statului se aplică și în acest caz.”

7 Articolul 103 din această lege, intitulat „Prescripția creanțelor publice”, prevede:

„Recuperarea sumelor menționate la articolul precedent se prescrie în termen de cinci ani de la data la care a fost constatată primirea necuvenită sau ilegală, cu excepția cazului în care dreptul [Uniunii] prevede altfel.

Sumele care trebuie recuperate se prescriu în termen de 20 de ani, cu excepția cazului în care dreptul [Uniunii] prevede altfel.

Dispozițiile privind suspendarea, întreruperea și efectele termenului de prescripție prevăzute de prezenta lege care se aplică creanțelor statului se aplică *mutatis mutandis* creanțelor prevăzute de prezentul articol, cu excepția cazului în care dreptul [Uniunii] prevede altfel.”

Litigiul principal și întrebările preliminare

8 În cursul anului 2001, societatea Emporiki Serron a beneficiat de ajutoare financiare din Fondul European de Orientare și Garantare Agricolă (FEOGA) pentru achiziționarea și egrenarea bumbacului cu semințe pentru perioada 2000-2001. Aceasta și-a încetat activitatea și a intrat în lichidare în luna iunie 2001.

9 Un control la sediul societății Emporiki Serron s-a desfășurat la 4 și la 5 iulie 2006, precum și între 31 octombrie și 2 noiembrie 2006. Acest control a evidențiat că aceasta nu înregistrase nicio vânzare pentru 3 618 baloți de bumbac egrenat, corespunzând unei cantități de peste 750 000 de kilograme de bumbac egrenat.

10 La 14 iulie 2009, ministrul dezvoltării rurale și produselor alimentare a adoptat o decizie de recuperare a ajutorului plătit societății Emporiki Serron în cuantum de 322 568,90 euro, majorat cu dobânzi, corespunzătoare celor 3 618 baloți de bumbac egrenat menționați mai sus.

11 Sesizat de această societate cu o acțiune împotriva deciziei menționate, Trimeles Dioikitiko Protodikeio Athinon (Tribunalul Administrativ în Complet de Trei Judecători din Atena, Grecia) a anulat-o pentru motivul că nu fusese respectat termenul de prescripție de patru ani prevăzut la articolul 3 alineatul (1) primul paragraf din Regulamentul nr. 2988/95. Astfel, această instanță a apreciat că articolul 103 din Legea nr. 2362/1995, în măsura în care reținea ca moment de la care începe să curgă termenul de prescripție data la care fusese constatată abaterea, iar nu, așa cum prevede articolul 3 din Regulamentul nr. 2988/95, data la care aceasta fusese săvârșită, era contrar acestui din urmă articol. Prin urmare, acesta a înlăturat aplicarea articolului 103 din Legea nr. 2362/1995.

12 Sesizat în apel de statul elen, Trimeles Dioikitiko Efeteio Athinon (Curtea Administrativă de Apel în Complet de Trei Judecători din Atena, Grecia) a anulat hotărârea pronunțată în primă instanță. Această instanță a apreciat astfel că articolul 3 alineatul (3) din Regulamentul nr. 2988/95 permitea adoptarea unei dispoziții precum articolul 103 din Legea nr. 2362/1995. Ea a considerat că, în temeiul acestui din urmă articol, termenul de prescripție începuse să curgă la 29 noiembrie 2006, dată la care inspectorul Ministerului Dezvoltării Rurale și Alimentelor își întocmise raportul. Ea a dedus de aici că la data deciziei de recuperare a ajutorului, și anume 14 iulie 2009, nu expirase termenul de prescripție de cinci ani aplicabil în temeiul dreptului național. Prin urmare, aceasta a considerat că ajutorul financiar fusese plătit în mod necuvenit.

13 Societatea Emporiki Serron a sesizat Symvoulio Tis Epikrateias (Consiliul de Stat, Grecia), care este instanța de trimitere, cu un recurs împotriva hotărârii pronunțate de Dioikitiko Efeteio (Curtea Administrativă de Apel), susținând că Elegktiko Synedrio (Curtea de Conturi, Grecia) reținuse o soluție contrară celei reținute în această hotărâre într-o cauză în care era contestată legalitatea unui act de corecție financiară.

14 Instanța de trimitere arată că, ulterior, Elegktiko Synedrio (Curtea de Conturi) a statuat, în ședință plenară, că articolul 103 din Legea nr. 2362/1995 era conform cu articolul 3 din Regulamentul nr. 2988/95, precum și cu principiile proporționalității și securității juridice, în măsura în care durata totală care s-a scurs între data săvârșirii unei abateri și încheierea procedurii administrative de recuperare în raport cu aceasta este rezonabilă, iar această durată nu depășește termenul de prescripție absolut prevăzut la articolul 3 alineatul (1) al patrulea paragraf din acest regulament.

15 Instanța de trimitere precizează că abaterea în discuție în litigiul cu care este sesizată a avut loc cel târziu la 20 sau la 30 iunie 2001, astfel încât, la momentul primului control, efectuat în luna iunie 2006, termenul de prescripție de patru ani prevăzut la articolul 3 alineatul (1) din Regulamentul nr. 2988/95, dacă era aplicabil, expirase deja.

16 În aceste condiții, Symvoulio Tis Epikrateias (Consiliul de Stat) a hotărât să suspende judecarea cauzei și să adreseze Curții următoarele întrebări preliminare:

„1) Este conformă cu dispozițiile articolului 3 din Regulamentul nr. 2988/1995 și cu principiul general al securității juridice o dispoziție națională precum cea prevăzută de articolul 103 din Legea [nr. 2362/95], care nu numai că stabilește un termen de prescripție de cinci ani pentru recuperarea [ajutoarelor] plătite în mod nejustificat unor operatori economici, ca urmare a unei acțiuni sau a unei omisiuni a acestora care poate sau ar putea prejudicia bugetul general al [Uniunii] sau bugetele gestionate de [aceasta] ci determină, în plus, curgerea acestui termen de prescripție de la constatarea primirii necuvenite sau nelegale a ajutorului, iar nu de la data săvârșirii abaterii?

2) În cazul în care reglementarea națională prevede, în conformitate cu articolul 3 alineatul (3) din Regulamentul nr. 2988/95, un termen de prescripție mai lung decât termenul de patru ani prevăzut la articolul 3 alineatul (1) din acest regulament, dispozițiile articolului (3) alineatul (1) al patrulea paragraf trebuie interpretate în sensul că stabilesc un termen maxim de prescripție de 8 ani de la săvârșirea abaterii pentru cererea de rambursare a ajutoarelor acordate în mod necuvenit sau nelegal ori în sensul că stabilesc un termen maxim de prescripție a cărui durată este [egală cu] dublul termenului cel mai lung stabilit de reglementarea națională?

3) În ipoteza unui răspuns afirmativ la prima întrebare și al unui răspuns la a doua întrebare în sensul că ultimul paragraf al articolului 3 alineatul (1) din Regulamentul nr. 2988/95 trebuie interpretat în sensul că stabilește un termen de prescripție maxim a cărui durată este dublul termenului cel mai lung stabilit de legislația națională, Curtea este, în plus, sesizată cu următoarea întrebare: în cazul în care o reglementare națională stabilește un termen de prescripție mai lung decât cel prevăzut la articolul 3 alineatul (1) din Regulamentul nr. 2988/95 și, în același timp, determină curgerea acestui termen de prescripție de la data constatării abaterii, termenul de prescripție maxim începe să curgă de la data săvârșirii sau a constatării abaterii?”

Cu privire la întrebările preliminare

Cu privire la prima întrebare

17 Prin intermediul primei întrebări, instanța de trimitere solicită în esență să se stabilească dacă articolul 3 alineatele (1) și (3) din Regulamentul nr. 2988/95, citit în lumina principiului securității juridice, trebuie interpretat în sensul că se opune unei reglementări naționale care stabilește un termen de prescripție de cinci ani care curge de la data la care autoritățile naționale au constatat o abatere în raport cu dispozițiile acestui regulament.

18 Cu titlu introductiv, trebuie amintit că, așa cum reiese din jurisprudența Curții, termenul de prescripție prevăzut la articolul 3 alineatul (1) din Regulamentul nr. 2988/95 este aplicabil atât abaterilor care conduc la aplicarea unei sancțiuni administrative, în sensul articolului 5 din acest regulament, cât și abaterilor, precum cele în discuție în litigiul principal, care fac obiectul unei măsuri administrative ce urmărește retragerea avantajului obținut în mod nejustificat, conform articolului 4 din regulamentul menționat (Hotărârea din 2 martie 2017, Glencore Céréales, C-584/15, EU:C:2017:160, punctul 26 și jurisprudența citată).

19 Potrivit unei jurisprudențe constante a Curții, pentru a stabili domeniul de aplicare al unor dispoziții ale dreptului Uniunii, în speță articolul 3 alineatele (1) și (3) din Regulamentul nr. 2988/95, interpretat în lumina principiului securității juridice, este necesar să se țină seama atât de termenii lor, cât și de contextul și de obiectivele acestora (Hotărârea din 6 octombrie 2015, Firma Ernst Kollmer Fleischimport und-export, C-59/14, EU:C:2015:660, punctul 22 și jurisprudența citată).

20 În ceea ce privește termenii utilizați la articolul 3 menționat, trebuie arătat că acesta prevede, la alineatul (1) primul și al doilea paragraf, un termen de prescripție a acțiunii cu o durată de patru ani de la săvârșirea abaterii sau, în cazul unei abateri continue sau repetate, din ziua în care încetează săvârșirea abaterii respective, precizând în același timp că normele sectoriale pot prevedea un termen de prescripție mai scurt, care nu poate fi mai mic de trei ani.

21 Pe de altă parte, trebuie amintit că articolul 1 alineatul (2) din Regulamentul nr. 2988/95 definește noțiunea de „abatere” în sensul că desemnează orice încălcare a unei dispoziții de drept al Uniunii, ca urmare a unei acțiuni sau omisiuni a unui agent economic, care poate sau ar putea prejudicia bugetul general al Uniunii sau bugetele gestionate de acestea.

22 Articolul 3 alineatul (3) din Regulamentul nr. 2988/95 prevede, la rândul său, că „[s]tatele membre își păstrează posibilitatea de a aplica un termen mai lung decât cel prevăzut în alineatul (1) și, respectiv, (2)” ale acestui articol 3. Reiese din jurisprudența Curții că un astfel de termen poate rezulta din aplicarea unor dispoziții naționale deja în vigoare anterior regulamentului menționat sau a unor dispoziții naționale noi, ulterioare acestuia (a se vedea în acest sens Hotărârea din 2 martie 2017, Glencore Céréales, C-584/15, EU:C:2017:160, punctul 65 și jurisprudența citată).

23 În temeiul acestui articol 3 alineatul (3), statele membre beneficiază de o largă putere de apreciere în ceea ce privește durata termenelor de prescripție mai lungi pe care intenționează, eventual, să le aplice, sub rezerva respectării principiilor generale ale dreptului Uniunii, din care face parte principiul proporționalității (a se vedea în acest sens Hotărârea din 2 martie 2017, Glencore Céréales, C-584/15, EU:C:2017:160, punctele 64 și 72, precum și jurisprudența citată).

24 Respectarea acestui principiu implică în mod concret ca aplicarea unui termen de prescripție național mai lung, în temeiul articolului 3 alineatul (3) din Regulamentul nr. 2988/95, să nu depășească în mod vădit ceea ce este necesar pentru atingerea obiectivului de protecție a intereselor financiare ale Uniunii (a se vedea în acest sens Hotărârea din 2 martie 2017, Glencore Céréales, C-584/15, EU:C:2017:160, punctul 74 și jurisprudența citată).

25 Astfel, Curtea a admis deja, prin motive care pot fi transpuse în prezenta cauză, că un termen de prescripție de cinci ani, precum cel în discuție în litigiul principal, nu depășește în mod vădit ceea ce este necesar pentru a permite autorităților naționale să urmărească în justiție abaterile care produc prejudicii bugetului Uniunii, acest termen fiind mai mare doar cu un an față de cel prevăzut la articolul 3 alineatul (1) din Regulamentul nr. 2988/95, aspect din care a dedus că un asemenea termen este conform cu principiul proporționalității (a se vedea în acest sens Hotărârea din 2 martie 2017, Glencore Céréales, C-584/15, EU:C:2017:160, punctul 74).

26 În schimb, Curtea nu s-a pronunțat până în prezent cu privire la aspectul dacă articolul 3 alineatul (3) din Regulamentul nr. 2988/95 autorizează statele membre să deroge de la momentul de la care începe să curgă termenul de prescripție prevăzut la articolul 3 alineatul (1) primul și al doilea paragraf din acest regulament, prevăzând că acest termen curge de la data la care autoritățile naționale constată existența unei încălcări a dispozițiilor regulamentului menționat.

27 În această privință, reiese din înșiși termenii articolului 3 alineatele (1) și (3) din Regulamentul nr. 2988/95, amintiți la punctele 20 și 22 din prezenta hotărâre, că, prin edictarea acestei dispoziții, legiuitorul Uniunii a intenționat numai să permită statelor membre să prelungească durata termenului de prescripție în raport cu cea prevăzută la articolul 3 alineatul (1) din Regulamentul nr. 2988/95, cu excluderea oricărei modificări a momentului de la care începe să curgă respectivul termen.

28 Această interpretare, întemeiată pe modul de redactare a dispozițiilor în cauză, este adecvată contextului în care se înscriu dispozițiile menționate, precum și obiectivelor urmărite de acestea.

29 În această privință, trebuie amintit că, în conformitate cu articolul 1 din Regulamentul nr. 2988/95 și astfel cum reiese din al treilea considerent al regulamentului menționat, acesta introduce o „reglementare generală privind controalele uniforme, măsurile și sancțiunile administrative privind abaterile de la dreptul [Uniunii]” cu scopul de „[a combate] în toate domeniile acțiunile de natură să afecteze interesele financiare ale [Uniunii]” (Hotărârea din 2 martie 2017, Glencore Céréales, C-584/15, EU:C:2017:160, punctul 23 și jurisprudența citată).

30 În acest cadru, Curtea a statuat deja că revine autorităților naționale o obligație generală de diligență cu privire la verificarea legalității plăților pe care le efectuează și care sunt acoperite de bugetul Uniunii, care implică faptul că acestea trebuie să ia măsuri destinate să remedieze abaterile cu promptitudine (a se vedea prin analogie Hotărârea din 11 iunie 2015, Pfeifer & Langen, C-52/14, EU:C:2015:381, punctul 67).

31 Or, a admite că termenul de prescripție prevăzut la articolul 3 alineatul (1) primul și al doilea paragraf din Regulamentul nr. 2988/95 nu începe să curgă decât din momentul în care administrația a constatat aceste abateri ar putea încuraja o anumită inerție a autorităților naționale în a urmări în justiție abaterile respective, expunând agenții economici, pe de o parte, unei lungi perioade de incertitudine juridică și, pe de altă parte, riscului de a nu mai fi în măsură să facă dovada caracterului legal al operațiunilor în cauză (a se vedea prin analogie Hotărârea din 11 iunie 2015, Pfeifer & Langen, C-52/14, EU:C:2015:381, punctul 68 și jurisprudența citată).

32 Mai important, trebuie amintit că principiul securității juridice se opune în principiu ca autoritățile publice să utilizeze la nesfârșit competențele lor pentru a remedia o situație ilegală [a se vedea în acest sens Hotărârea din 27 ianuarie 2022, Comisia/Spania (Obligația de informare în materie fiscală), C-788/19, EU:C:2022:55, punctul 39 și jurisprudența citată]. Or, stabilirea momentului de la care începe să curgă termenul de prescripție la data la care autoritățile naționale constată o abatere ar fi contrară obiectivului urmărit de instituirea unui mecanism de prescripție a încălcărilor în Regulamentul nr. 2988/95. Astfel, o asemenea alegere ar permite acestor autorități să acționeze fără limitare în timp în raport cu data la care a fost săvârșită abaterea sau cu data la care aceasta a încetat, ceea ce ar implica riscul, în practică, de a împiedica prescripția.

33 Împrejurarea că dreptul Uniunii, mai precis articolul 3 alineatul (1) al patrulea paragraf din Regulamentul nr. 2988/95, încadrează, pe de altă parte, acțiunea autorităților naționale într-un termen de prescripție absolut, egal cu dublul termenului de prescripție prevăzut la articolul 3 alineatul (1) primul paragraf din acest regulament, nu poate permite statelor membre să se sustragă de la respectarea acestui din urmă termen de prescripție reținând un punct de plecare care ar echivala cu lipsirea acestuia de orice conținut.

34 Rezultă că articolul 3 alineatul (3) din Regulamentul nr. 2988/95, interpretat în lumina principiului securității juridice, se opune ca statele membre să deroge de la momentul de la care începe să curgă termenul de prescripție prevăzut la articolul 3 alineatul (1) primul și al doilea paragraf din acest regulament, respectivul moment rămânând în toate cazurile stabilit, în temeiul acestor din urmă dispoziții, la data săvârșirii abaterii sau, în cazul unei abateri repetate sau continue, la data la care aceasta din urmă a încetat. Data la care autoritățile naționale au cunoștință sau constată o abatere nu are, în consecință, incidență asupra declanșării acestui termen de prescripție (a se vedea prin analogie Hotărârea din 11 iunie 2015, Pfeifer & Langen, C-52/14, EU:C:2015:381, punctul 67).

35 Va reveni instanței de trimitere, ținând seama de redactarea dispozițiilor naționale în discuție în litigiul principal, sarcina de a stabili dacă respectarea cerinței menționate la punctul anterior poate fi asigurată în cadrul unei interpretări conforme a dreptului intern cu dreptul Uniunii sau, în lipsa unei astfel de posibilități, dacă aceasta implică înlăturarea în tot sau în parte a dispozițiilor menționate.

36 În această privință, trebuie amintit că cerința interpretării conforme include obligația instanțelor naționale, inclusiv a celor de ultim grad de jurisdicție, de a modifica, dacă este cazul, o jurisprudență consacrată în cazul în care aceasta se întemeiază pe o interpretare a dreptului național incompatibilă cu dreptul Uniunii. Prin urmare, o instanță națională nu poate considera în mod valabil că se află în imposibilitatea de a interpreta o dispoziție națională în conformitate cu dreptul Uniunii doar pentru motivul că această dispoziție a fost interpretată de alte instanțe într-un sens care nu este compatibil cu dreptul menționat sau este aplicată într-un asemenea mod de autoritățile naționale competente (Hotărârea din 7 aprilie 2022, Avio Lucos, C-116/20, EU:C:2022:273, punctul 97 și jurisprudența citată).

37 Rezultă din ceea ce precedă că trebuie să se răspundă la prima întrebare că articolul 3 alineatele (1) și (3) din Regulamentul nr. 2988/95, citit în lumina principiului securității juridice, trebuie interpretat în sensul că nu se opune unei reglementări naționale care stabilește un termen de prescripție mai lung decât cel prevăzut la acest articol 3 alineatul (1), sub rezerva respectării

principiului proporționalității. Aceste dispoziții se opun, în schimb, unei reglementări naționale care prevede că respectivul termen de prescripție curge începând de la data la care autoritățile naționale au constatat o abatere în raport cu dispozițiile acestui regulament.

Cu privire la a doua întrebare

38 Prin intermediul celei de a doua întrebări, instanța de trimitere solicită în esență să se stabilească dacă articolul 3 alineatul (1) al patrulea paragraf din Regulamentul nr. 2988/95 trebuie interpretat în sensul că, atunci când un stat membru a utilizat posibilitatea oferită de articolul 3 alineatul (3) din acest regulament de a prevedea un termen de prescripție mai lung decât cel prevăzut la articolul 3 alineatul (1) primul paragraf din regulamentul menționat, termenul de prescripție absolut stabilit la acest articol 3 alineatul (1) al patrulea paragraf trebuie calculat prin referire la acest termen de prescripție mai lung sau la cel prevăzut la articolul 3 alineatul (1) primul paragraf din același regulament.

39 Articolul 3 alineatul (1) al patrulea paragraf din Regulamentul nr. 2988/95 instituie o limită absolută care se aplică prescripției acțiunii cu privire la o abatere, prescripția devenind efectivă cel mai târziu la data la care expiră o perioadă egală cu dublul celei prevăzute la articolul 3 alineatul (1) primul paragraf, fără ca autoritatea competentă să fi impus o sancțiune, cu excepția cazului în care procedura a fost suspendată în conformitate cu articolul 6 alineatul (1) din acest regulament (Hotărârea din 11 iunie 2015, Pfeifer & Langen, C-52/14, EU:C:2015:381, punctul 63).

40 Acest termen de prescripție absolut contribuie la consolidarea securității juridice a agenților economici, împiedicând ca prescrierea acțiunii cu privire la o abatere să poată fi întârziată indefinit prin acte de întrerupere repetate (a se vedea în acest sens Hotărârea din 11 iunie 2015, Pfeifer & Langen, C-52/14, EU:C:2015:381, punctul 64).

41 Reiese din jurisprudența Curții că, în cazul în care se aplică un termen de prescripție național mai lung în temeiul articolului 3 alineatul (3) din Regulamentul nr. 2988/95, termenul de prescripție absolut prevăzut la articolul 3 alineatul (1) al patrulea paragraf din acest regulament expiră, în orice caz, la data la care expiră un termen egal cu dublul acestui termen de prescripție mai lung (a se vedea în acest sens Hotărârea din 2 martie 2017, Glencore Céréales, C-584/15, EU:C:2017:160, punctul 71).

42 Rezultă din ceea ce precedă că trebuie să se răspundă la a doua întrebare că articolul 3 alineatul (1) al patrulea paragraf din Regulamentul nr. 2988/95 trebuie interpretat în sensul că, atunci când un stat membru a utilizat posibilitatea oferită de articolul 3 alineatul (3) din acest regulament de a prevedea un termen de prescripție mai lung decât termenul de prescripție de patru ani prevăzut la articolul 3 alineatul (1) primul paragraf din regulamentul menționat, termenul de prescripție absolut stabilit la acest articol 3 alineatul (1) al patrulea paragraf trebuie calculat prin referire la acest termen de prescripție mai lung.

Cu privire la a treia întrebare

43 Având în vedere răspunsurile date la prima și la a doua întrebare, nu este necesar să se răspundă la a treia întrebare.

Cu privire la cheltuielile de judecată

44 Întrucât, în privința părților din litigiul principal, procedura are caracterul unui incident survenit la instanța de trimitere, este de competența acesteia să se pronunțe cu privire la cheltuielile de judecată. Cheltuielile efectuate pentru a prezenta observații Curții, altele decât cele ale părților menționate, nu pot face obiectul unei rambursări.

Pentru aceste motive, Curtea (Camera a șasea) declară:

1) **Articolul 3 alineatele (1) și (3) din Regulamentul (CE, Euratom) nr. 2988/95 al Consiliului din 18 decembrie 1995 privind protecția intereselor financiare ale Comunităților Europene, citit în lumina principiului securității juridice, trebuie interpretat în sensul că nu se opune unei reglementări naționale care stabilește un termen de prescripție mai lung decât cel prevăzut la acest articol 3 alineatul (1), sub rezerva respectării principiului proporționalității. Aceste dispoziții se opun, în schimb, unei reglementări naționale care prevede că respectivul termen de prescripție curge începând de la data la care autoritățile naționale au constatat o abatere în raport cu dispozițiile acestui regulament.**

2) **Articolul 3 alineatul (1) al patrulea paragraf din Regulamentul nr. 2988/95 trebuie interpretat în sensul că, atunci când un stat membru a utilizat posibilitatea oferită de articolul 3 alineatul (3) din acest regulament de a prevedea un termen de prescripție mai lung decât termenul de prescripție de patru ani prevăzut la articolul 3 alineatul (1) primul paragraf din regulamentul menționat, termenul de prescripție absolut stabilit la acest articol 3 alineatul (1) al patrulea paragraf trebuie calculat prin referire la acest termen de prescripție mai lung.**

Semnături